

Motivace dobrovolníků

Témata

Dobrovolnictví

Motivace a motivační nástroje

Dobrovolník

Dobrovolník prakticky

Pravidla pro dobrovolnickou organizaci

1.1 DOBROVOLNICTVÍ

„Člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednost ve prospěch ostatních lidí či společnosti.“

Dobrovolník je člověk, který ze své vlastní vůle a ve svém volném čase bez nároku na odměnu pomáhám lidem kolem sebe a zapojuje se do veřejně prospěšných aktivit.

Studie Evropské komise zabývající se dobrovolnictvím v členských státech EU, vychází z předpokladu, že dobrovolnictví je jakákoliv formální či neformální aktivita, která je záležitostí individuálního výběru, a je vykonávána bez myšlenek na odměnu ve prospěch jiných.

(1) Dobrovolníkem může být fyzická osoba

a) starší 15 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky,

b) starší 18 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.

**NEPOVINNÉ
VE PROSPĚCH DRUHÝCH
NEPLACENÉ**

FORMÁLNÍ

NEFORMÁLNÍ

Dobrovolnictví není oběť.

Dobrovolnictví není zadarmo.

Dobrovolnictví není amatérismus.

Dobrovolníci nejsou levná pracovní síla.

TOŠNER J. 2008 Rehabilitace dobrovolnictví v Čechách – postavení dobrovolníků v české společnosti po roce 1989. In: 10 let rozvoje dobrovolnictví – rehabilitace občanských ctností. Sborník z konference. Kroměříž: Klub UNESCO Kroměříž a HESTIA – Národní dobrovolnické centrum Praha. 2008.

1.2 TRENDY V ČR

1.2 trendy v ČR

Údaje v %	2008	1991
org. zabývající se službami pro přestárlé, postižené, jinak znevýhodněné	4	2
náboženská nebo církevní org.	3	2
org. zabývající se vzděláním, uměleckými, hudebními nebo kulturními aktivitami	5	2
odbory	3	6
politická strana či hnutí	2	2
org. zabývající se činností v místě bydliště, chudobou, zaměstnaností, bydlením nebo rasovou nesnášenlivostí	2	1
org. zabývající se rozvojem třetího světa nebo lidskými právy	1	0
org. zabývající se ochranou životního prostředí, ekologického hnutí nebo pro organizace zaměřenou na práva zvířat	4	3
sdružení podle povolání či profesní asociace	2	2
org. zabývající se prací s mládeží (např. vedení skautů)	4	3
org. zaměřenou na sport nebo zábavu	11	7
org. žen nebo pro ženské hnutí	2	1
mírové hnutí	1	0
dobrovolná organizace v oblasti zdraví	2	3
jiná organizace	4	4

Zdroj: HODNOTY A POSTOJE V ČR 1991 – 2008 (pramenná publikace European Values Study) 2009 sestavili Rabušic L., Hamanová J. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-2104-952-9.

Údaje v %	2008	1991
org. zabývající se službami pro přestárlé, postižené, jinak znevýhodněné	4	2
náboženská nebo církevní org.	3	2
org. zabývající se vzděláním, uměleckými, hudebními nebo kulturními aktivitami	5	2
odbory	3	6
politická strana či hnutí	2	2
org. zabývající se činností v místě bydliště, chudobou, zaměstnaností, bydlením nebo rasovou nesnášenlivostí	2	1
org. zabývající se rozvojem třetího světa nebo lidskými právy	1	0
org. zabývající se ochranou životního prostředí, ekologického hnutí nebo pro organizace zaměřenou na práva zvířat	4	3
sdružení podle povolání či profesní asociace	2	2
org. zabývající se prací s mládeží (např. vedení skautů)	4	3
org. zaměřenou na sport nebo zábavu	11	7
org. žen nebo pro ženské hnutí	2	1
mírové hnutí	1	0
dobrovolná organizace v oblasti zdraví	2	3
jiná organizace	4	4

Vývoj počtu pracovníků v neziskových institucích

Rok	Počet zaměstnanců v neziskových institucích	Počet dobrovolníků (FTE)
2014	106 179	27 661
2015	104 176	29 184
2016	103 298	30 620
2017	106 347	31 324
2018	116 991	32 455

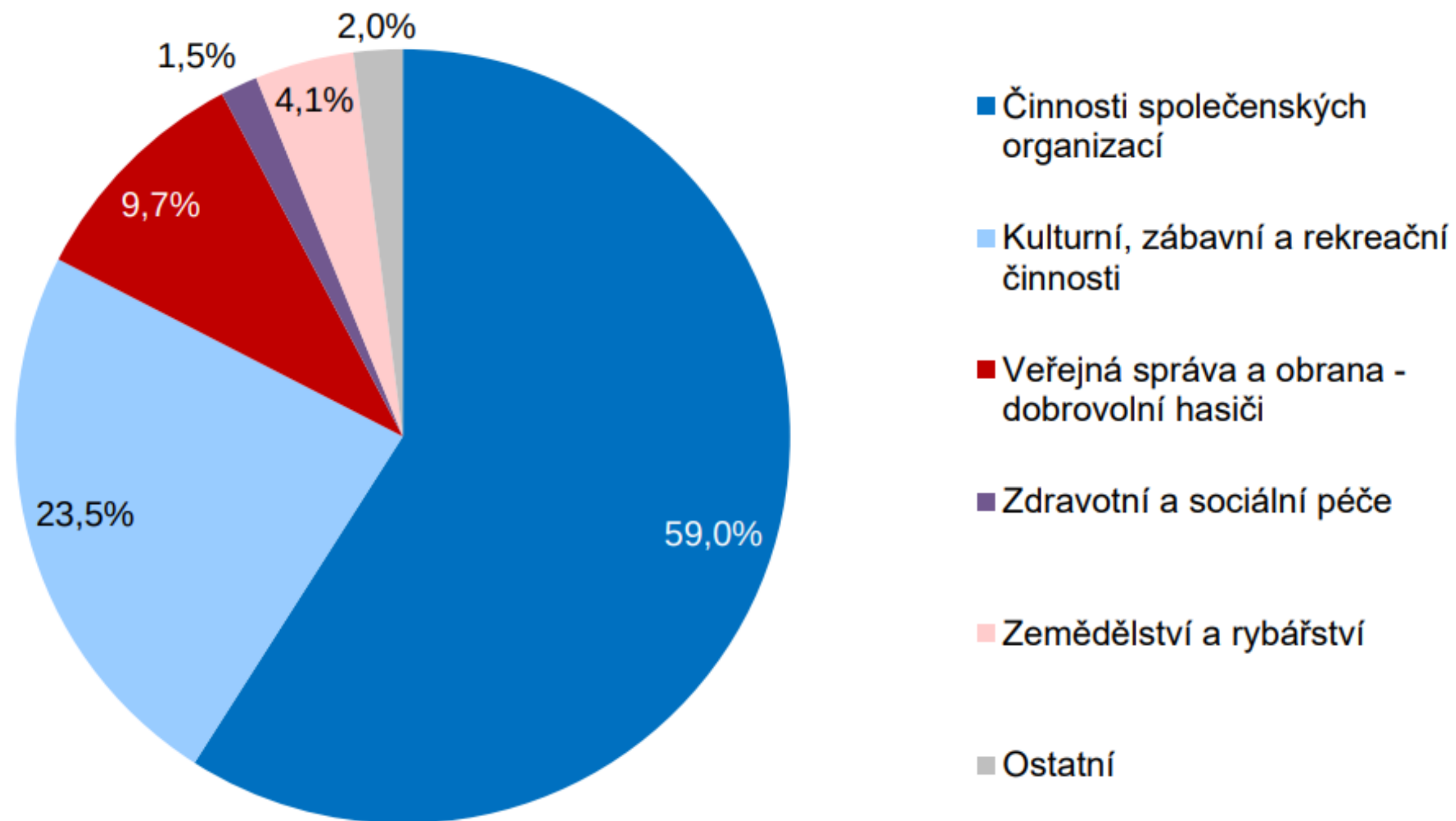
Vývoj počtu pracovníků v neziskových institucích

Rok	Počet zaměstnanců v neziskových institucích	Počet dobrovolníků (FTE)
2014	106 179	27 661
2015	104 176	29 184
2016	103 298	30 620
2017	106 347	31 324
2018	116 991	32 455

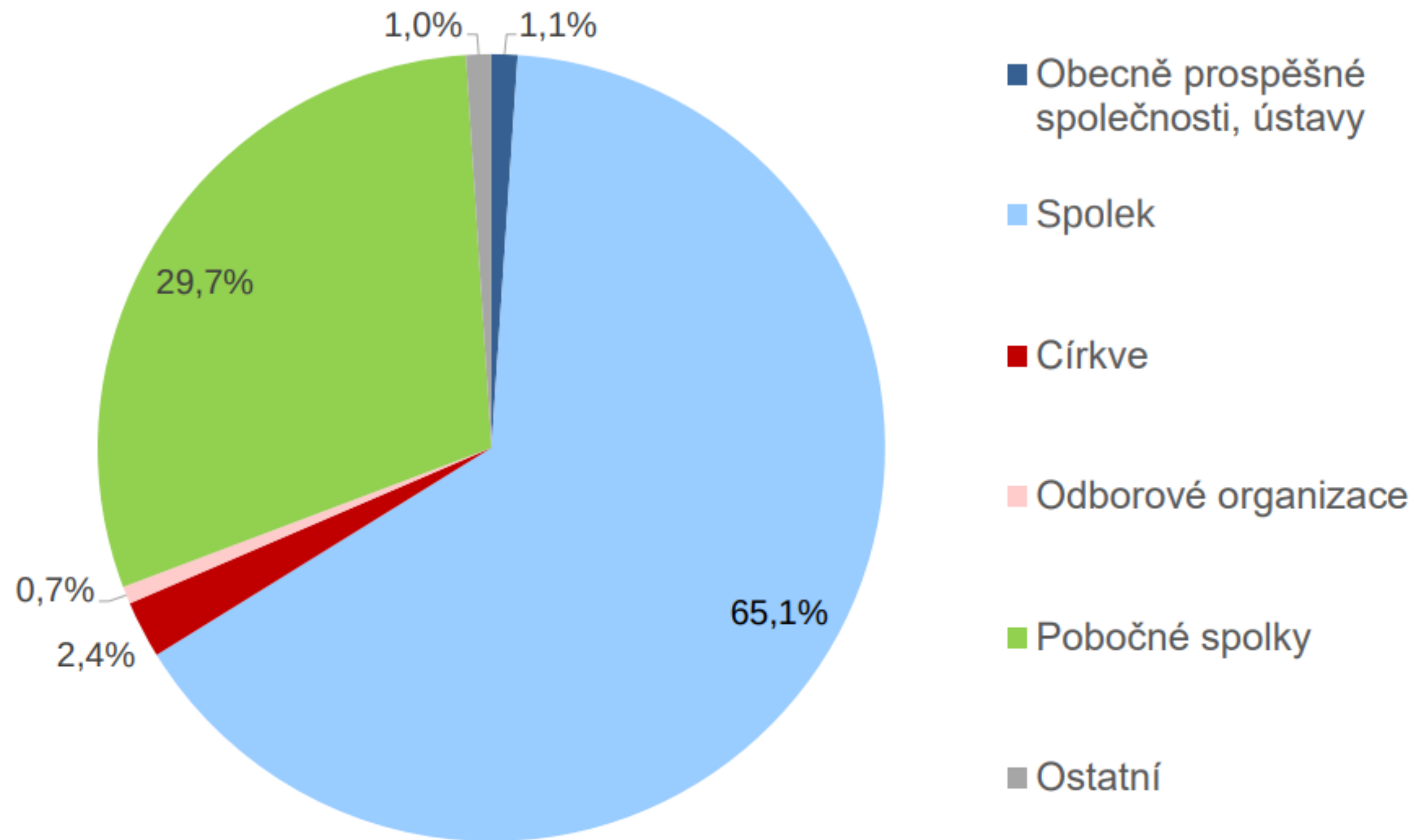
Dobrovolnická práce

Rok	Počet odpracovaných hodin dobrovolníky (tis.)	Ocenění dobrovolnické práce (mil. Kč)
2013	47 523	6 007
2014	49 594	6 309
2015	51 975	6 865
2016	54 570	7 581
2017	55 447	8 329
2018	56 866	9 324

Dobrovolníci podle odvětví (2018)

Dobrovolníci podle právních forem (2018)

2.1 MOTIVACE

VNĚJŠÍ

VNITŘNÍ

1. Hodnoty
2. Porozumění
3. Sociální funkce
4. Kariéra
5. Protektivní funkce
6. Posílení

Maslowova hierarchie potřeb

McGregorova teorie X a Y

Herzbergerova motivačně-hygienická teorie

...

2.3 VNITŘNÍ MOTIVACE

2.4 MOTIVAČNÍ NÁSTROJE

3.1 Přínos dobrovolníka organizaci

Zpětná vazba

Různorodost

Psychika zaměstnanců

Test funkčnosti organizace

Finance

3.2 Přínos organizace dobrovolníkovi

Osobní rozvoj

Profesní rozvoj

3.3 Koordinátor dobrovolníků

Koordinace, komunikace, nastavování očekávání

Ztotožnění se s rolí dobrovolníka

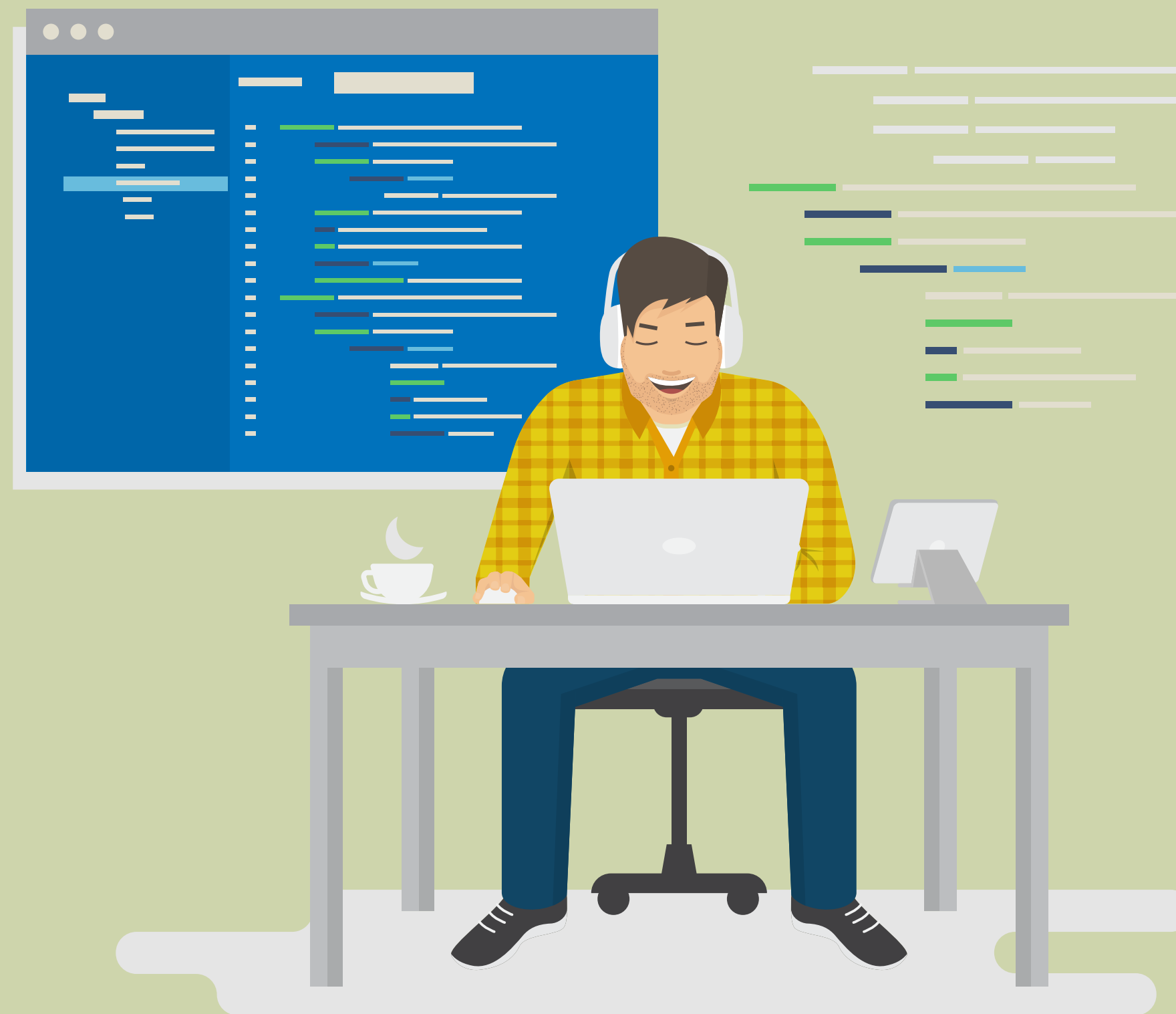
Kvantita nebo kvalita

Cirkulace - problematika onboardingu

Supervize

4.1 DOBROVOLNÍK

4.2 DOBROVOLNÍK

4.3 DOBROVOLNÍK

5.1 Předpoklady k fungování dobrovolnické organizace

Specifikovaná role

Promyšlený nábor a onboarding

Koordinátor

Připravenost organizace (systém, změstnanci)

5.2 Dobrovolníky podporuje když:

- mají pocit, že jsou oceňováni
- si uvědomují, že jejich přítomnost něco znamená
- mají naděje na změnu a postup ve své činnosti
- se jim dostává uznání na veřejnosti i soukromě
- mají pocit, že zvládnou předložené úkoly
- mají pocit sounáležitosti a týmové spolupráce se spolupracovníky
- se podílejí na rozhodování, řešení problémů a stanovování cílů organizace
- jsou uspokojovány jejich osobní potřeby
- mají pocit, že díky jejich činnosti se děje něco důležitého

5.3 Dobrovolníky brzdí když:

- zjistí velký rozdíl mezi očekáváním a skutečností
- mají pocit, že je jejich pomoc k ničemu
- nedostávají zpětnou vazbu, ocenění či pochvalu
- je jejich práce rutinní
- nejsou podporováni svými spolupracovníky
- jim úkol či tým nepřináší prestiž
- díky dobrovolné činnosti nedochází k osobnímu růstu
- nemají příliš možnost projevit iniciativu či tvořivost
- panuje mezi spolupracovníky napětí

Petr Kučera

petr@khome.cz

kucerp28@fel.cvut.cz

<https://petrkucerak.cz/>

6.1 Reference

- TOMŠŮ, Bc. Barbora. Motivace dobrovolníků k dlouhodobému působení ve vybrané neziskové organizaci: Magisterská diplomová práce [online]. Brno, 2015 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/hy0ku/Tomsu_Barbora_diplomova_prace.pdf. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jiří Winkler, Ph.D.
- PROCHÁZKOVÁ, Bc. Zita. Motivace k dobrovolnictví a počátky dobrovolnické činnosti: Charitativní a sociální práce [online]. Olomouci, 2019 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: https://theses.cz/id/906wj6/Motivace_k_dobrovolnictv_a_potky_dobrovolnick_innosti_-_D.pdf. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci Cyrilometodějská teologická fakulta Katedra křesťanské sociální práce. Vedoucí práce Mgr. Pavlína Jurníčková, Ph.D.
- KLIMEŠOVÁ, Bc. Alice. Motivace k dobrovolnictví [online]. 2012 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fhbeir/1978879>. DIPLOMOVÁ PRÁCE. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Helena Zášková, CSc.
- KUSÁKOVÁ, Bc. Olga. Analýza motivace dobrovolníků [online]. Praha, 2011 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: <https://hest.cz/cdn/public/90kusakova2011.pdf>. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce PhDr. Daniela Pauknerová, Ph.D.